

B.A. Absatova, A.K. Tazhenova, S.S.Saduakasov

ECONOMIC AND VALUABLE SIGNS WHICH HAVE BEEN AN INITIAL MATERIAL OF SELECTION THE ALFALFA

In article indicators of economic and valuable signs K-4116, K-8455, K-8946 K-5976, K-45081 and of her samples of the alfalfa which have been selected as an initial material of selection are given in article.

Key words: alfalfa, selection, variety, standart.

ӘОЖ 556.1

Б. Алимбаева, Л. Табынбаева

Қазақ ұлттық аграрлық университеті

ЖЕРГЕ ОРНАЛАСТЫРУ СФЕРАСЫНДАҒЫ МЕКЕМЕЛЕРДІҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ НЕГІЗГІ АСПЕКТІЛЕРІ

Аңдатпа. Инновацияның және инновациялық шығармашылықтың ролі мемлекеттің дамуына және коммерциялық кәсіпорындардың табысты болуына маңызы зор. Инновация-нәтижелі бағдарлама және бәсекелестік қабілет болып табылады. Экономикалық дамудың қалыпты жылжымалы факторы ретінде инновациялық белсенділіктің маңызы зор.

Кілт сөздер: инновация, инновациялық технология, жерге орналастыру.

Инновацияның дамуында маңызды заңдылықтарды шығаруда, оның қайнар көздерін, факторларын, әлеуметтік – экономикалық нәтижелерінің сай екендігін анықтауда «жаңа өнім – жаңа технология» өзара байланысын және өзара әрекетін зерттеу кең мүмкіншілікке ие.

Инновацияның пайда болуы - ол тәжірибелік іс әрекет ғылыми білімнің азды-көпті белсенділігінің қолдана басталған уақытынан есеп алады.

XVIII ғасырда француз ағартушысы Жан Кондорез білім мен өнеркәсіп арасындағы өзара байланысқа көңіл бөлген.

Ол былай деп белгілеген: ғылымның үрдісі өнеркәсіптің үрдісін қамтамасыз етеді, ол ғылымның жетістігін жылдамдатады және осы өзара әсері, іс әрекеттің жанаруына, адам ұрпағының жетілуіне іс әрекетті және күшті себеп болып табылады. Ол сонымен қатар жалпы ғылыми білімге сүйене отырып, «әрбір буынға сол бір аралықтағы уақыт ішінде, сол бір ойлау күшімен табуға болатын білім жиынтығының өсуі бірдей болып келеді» деген тұжырымдамаға келген.

Қазіргі әлемдегі инновацияның және инновациялық шығармашылықтың ролі мемлекеттің дамуына және коммерциялық кәсіпорындардың табысты болуына маңызы зор. Инновация-нәтижелі бағдарлама және бәсекелестік қабілет және оны жасаудағы маңызды құралы бола отырып, базалық элементтің біреуі болып табылады. Экономикалық дамудың қалыпты жылжымалы факторы ретінде инновациялық белсенділіктің маңызы сақталады.[1]

Инвестицияның объектісі ең үлкен серпінді береді, бұл жаңа технологиялар

секторындағы ұзақ мерзімді перспективалық инвестиция тұрғысынан өнімді болып келеді. Осылай бола отыра, жаңа технология секторына салым салу тәуекелге бару болып табылады, осы себепті альтернативті апробацияның төмендеп және жалпы белгісіздіктің өсу мүмкіндігіне әкеледі. Сондықтан шындығында инвестицияның өсімді және жетілген технологиясы, әдетте мақұлданады.

Бірақ та, соңғысына салым салу капиталдың шамадан тыс жинақталуына әкелуі мүмкін, яғни ұзақ мерзімді перспектива тұрғысынан олар аз өнімді болып келеді. Ағымдағы конъюктураға бағыт алу, көптеген инвесторлардың құрылымы капиталы шығынының пайда болуына, өндірістің көлемінің өсу темпінің құлауына және еңбек өнімділігіне әсерін тигізеді [1].

Инновацияға экономиканың өсу динамикасының екеуі де әсер етеді: бір жағынан экономиканың кеңеюіне мүмкіндіктер ашса, ал екінші жағынан дәстүрлі бағыттарда басқа жағынан кеңеюіне кедергі болады. Инновация экономикалық тепе теңдікті бұзады, белгісіздік пен кедергіні экономикалық динамикаға енгізеді. И. Шумпетер бойынша инновация, экономикалық жүйенің бұзылуымен қатар бірінен келесі жайтқа өтуге жағдай жасайды.

Инновациялық компанияның бағдарламасы, мекеме тапсырмаларына байланысты өндіріледі, ол нарықтағы функциясын есепке ала отырып, шешу керек, іс әрекет спецификасы, бәсекелестік қабілетінің мүмкіншілігі, бұлардың бәрі инновациялық потенциалды қамтамасыз етеді.

Кең тарағандары:

- Шабуылдық бағдарламасы, оның мақсаты жаңа енгізудегі жоғарғы шығынды қажет ететін, нарықта көшбасшы позициясын қамтамасыз ету;
- Қорғаныс көшбасшыдан қалыспау, ұстану, оның жаңалығына бірігіп және бірнеше өзгертулер енгізу (бұл инновацияның үрдісіне кететін шығынды азайтады);
- Тәуелді мекеме инноваторларының жұмыс жасау келісім шарты негізінде компанияның өз-өзін сақтау;
- Дәстүрлі тіршілік үшін күрес, консервативті технологияларды пайдаланып жаңалыққа аз шығын жұмсау;
- Имитациялық көшбасшылардың соңынан жүру, жаңалық енгізуде үлкен шығын шығармай көшбасшының іс әрекетін жасау.

Кәсіпкерлер экономикалық конъюктураны басшылыққа алып таза табысқа бағытталады да, ұзақ мерзімді техникалық даму альтернативасын есепке алмайды. Олар радикалды инновацияны жүргізуге тек дәстүрлі бағыттағы инвестициялардың нәтижесі күрт құлаған кезде кіріседі, бұл кезде қалдық күші жиналады да экономиканың терең, созылмалы депрессияға түсуінен шығар жол жоқ болады.[2]

Жерге орналастыру - ол тек жер учаскесіне құжат дайындау қызметі ғана емес, сонымен қатар мемлекеттің кірісінің қайнар көзі – жер салығы, жер учаскесін жалға беру басқа экономикалық секторларда жерге орналастыру жұмыстары жергілікті жерде орналасу шекарасын, ауданын, жер пайдалануын, жер пайдалану шекарасын, қалпына келтіру мақсатында жүргізіледі. Геодезиялық жұмыс жер учаскесіне құқықты тіркеу жолындағы бастапқы этапы болып табылады, себебі тіркеу үшін жер учаскесінің кадастрлық жоспары керек.

Жоғарыда аталған нарықтағы жерге орналастыру мекемесі, геодезиялық функциясының мөлшерінің басты жағдайының бірі ол топографиялық геодезиялық өзекті мәліметтердің ағымдағы өзгерістерге сай әрдайым жаңаратын сандық деректер жасауда 2 жыл бұрынғы деректерді алсақ деп айтпаса да болады, себебі ол бар мағынасын жоғалтады, ол жердің жағдайы апта сайын және әрдайым өзгеруі мүмкін, жаңадан жаңа ғимарат, коммуникация салынуы мүмкін немесе жаңа учаскелер өлшеніп түсуі мүмкін.

Жер жағдайының тез арада өзгеріп тұру салдарынан дәстүрлі әдіспен түсірілген

топографиялық түсірістердің мәліметтері дала жұмыстарының өлшеулері кезінде-ақ ескіріп кетуі мүмкін, әсіресе ірі объектілермен жұмыс істегенде. Аэрофототүсірістен әрдайым жаңа мәліметтер алуға болады, бірақ ол өте қымбатқа түседі, мәліметтердің актуализациясы үрдісінде барлық мәселені шешпейді. GPS қондырғысының бағасы қымбат. Дербес GPS қабылдағыш көлеміндей қондырғы геодезиялық жұмыстарды орындауда үлкен күшті және барынша иілгіш болып келеді. Күшті GPS қабылдағыш сантиметрлік дәлдікті нәтижені қамтамасыз етеді. ГАЗ мәліметтерін жинауда және геодезиялық түсірістердегі жоғарғы талаптарға сай келеді. Дала түсірістерінің мәліметтерін камералдық өңдеудегі соңғы шешім, түсірістерді орындау функциясы бар және қолданбалы есептерді шешудегі дайын жүйе.

SR20 әртүрлі өндіріс шығындарын орындаудағы бағдарлануы мүмкін және геодезиялық пункттерді іздеу кезінде жай новигатор немесе базалық GPS бекеті ретіндегі геодезиялық GPS қабылдағыш ретінде пайдаланылуы мүмкін. Сондай-ақ, ол ГАЗ мәліметтерін жинауда объектінің бейнеленуі және атрибуты SR 20 қабылдағышынан бұрын модернизациялануы мүмкін. Осы уақыт режимінде түсірістерге қосымша ұялы телефоннан немесе басқа құрылғыны қолдануға болады.[1]

Қондырғыны ауыстыру нәтижесінде аналогты жүйе сандық жүйеге өтіп беріледі. Сөйтіп белгі беру жылдамдығымен сапасы біршама жақсарып жоғарғы жылдамдықтағы мәлімет беру жаңа қызмет түрімен қамтамасыз етеді. Геодезиялық бөлімнің атқаратын жалпы жұмыс көлемінің көп бөлігін заңды және жеке тұлғалардың жер учаскелерінің топографиялық түсірістері алады. Әдетте бұл кішірек, орташа учаскелердің сметалық бағасы орташа және ауыр жағдайдағы түсіріс (құрылыс, бұрылыс нүктелерінің санының көп болуы).

Сондықтан инновациялық технология берілген ақпаратты өңдеу, жинау технологиясы негізіне жатады. Берілген өңдеу әдісі жерге орналастыруды ұтымды қолдану, сапасын арттыру, экономикалық көрсеткіштерін жақсарту (рентабельділікті жақсарту) және әртүрлі тапсырыс берушілерге жоғарғы сападағы қызмет түрін кеңейту мүмкіндігін арттырады [1]. 1-кестеде жүйені пайдаланудағы нәтижесіне талдау көрсетілген.

1-кесте. GPS жүйесінің қолдану нәтижесінің көрсеткіштерінің бағасы

Объектінің типі	Жұмыс орындау уақыты күн/дәстүрлі мамандардың саны қондырғымен	Жұмыс орындау уақыты күн/мамандардың саны GPS қондырғымен	Еңбек шығынын үнемдеу адам/күн
Ірі (террикон түсірісі, жасыл жамылғы, қала сырт. Уч, көлік жолдары)	20/3	9/2	42
Орташа(топографиялық) Түсіріс ауданы 12 га дейін	6/2	2/2	8
Кішігірім (топографиялық түсіріс жер уч.)	2/2	1/2	2

1-кестедегі мәліметтер жаңа қондырғыларды енгізу тиімді, ол дала жұмыстарының еңбек көлемін 37% төмендетеді, ал еңбек өнімділігін 40,7% арттырғанын көрсетеді.

Көріп отырғанымыздай GPS қабылдағыштарын қолдану кезіндегі максималды берілу үлкен объектімен жұмыс кезінде жетеді. GPS қабылдағыштың жұмысының ерекшеліктерін ескере отырып (жер серігі сигнал қабылдағыштарының мүмкіндігі жоқ жерде, көптеген кедергілер болуы мүмкін, мысалы электронды тахеометрді қолдана отырып, әртүрлі әдістермен түсірісін қолданғанда) жер бетіне объектіні шығару үшін учаскені бөлу және кварталды бөлу кезінде бірінші 2,3 нүктені негіз ретінде түсіреміз, ал қалған жұмыстар электронды оптикалық құрылғымен жасалады, сондай-ақ, жалпы трасса

іздеу қолдану жұмысын орындауда мерзімін қысқарту. Дөңгелете жүргізу әдісін қолдана отырып, қазіргі уақытта трасса іздеуші жерасты коммуникацияларының типін анықтау мүмкіндігін көруге болады. Осы технологияның арқасында зерттеліп отырған территорияны зикзакпен жүргізудің қажеті жоқ. Маманға тек тетігін басып коммуникацияның типін таңдау керек, ал қондырғы оны өзі табады, ол жер асты трассасына қатысып қолданушының бағытынсыз дисплейде көрсетіледі. Аталған инновациялық бағдарламалар әрқайсысы жеке реализация немесе жағдайға байланысты меншікті және қарыз қаражаты есебінен. Зерттеліп отырған мекеме өзінің инновациялық бағдарламасын егер де нарық сұранысын қанағаттандырса, керемет ұсыныстар табуға қабілетті және нарықта ұсыныстарды қанағаттандыруға сенімді агентті жүйесі болса ғана анықтай алады.

Бағдарлама фирманың инновациялық іс әрекет формасын анықтайды, бұл мақсатқа жету барысындағы нәтижелі әрекет. Бұнымен қатар жаңа нарықтағы технологиялар игеріліп «ескі» өнімде шығарылады. Ондай үйлесім мекеменің белгілі бір төзімділік қорын құрады және ол ұйымның дамуына оң әсерін тигізіп тиімді түрде ресурстарды қайта орналастыруды қамтамасыз етеді.[3]

Әдебиеттер

1. Ефремова Т.Ю. Некоторые аспекты инновационной стратегии предприятия в сфере землеустройства. Материалы конференции молодых ученых. Южно-Российский государственный университет экономики и сервиса. 2009г.
2. Аньшин В.М., Дагаева А.А. Инновационный менеджмент [Текст]: учебное пособие для вузов/ Аньшин В.М., Дагаева А.А. - М.: Дело, 2003-528с.
3. Фатхутдинов Р.А. Инновационный менеджмент [Текст]: Учебное пособие для вузов/ Р. А. Фатхутдинов. — СПб.: Питер, 2003.

Л.К. Табынбаева, Б. Алимбаева

ОСНОВНЫЕ АСПЕКТЫ ИННОВАЦИОННОЙ ПРОГРАММЫ В СФЕРЕ ЗЕМЛЕУСТРОЙСТВА

Исследование взаимосвязи и взаимодействия «новая продукция - новая технология» открывает широкие возможности для выявления важных закономерностей развития инноваций, источников их возникновения, факторов, их определяющих и соответствующих социально-экономическим результатам. В современном мире инновации и инновационная деятельность приобретают большое значение для развития страны и для успешной деятельности коммерческих предприятий. Инновации являются одним из базовых элементов эффективной стратегии и важным инструментом создания и поддержания конкурентных преимуществ.

L.K. Tabynbaeva, B. Alimbaeva

BASIC ASPECTS OF INNOVATIVE PROGRAM IN THE FIELD OF ORGANIZATION OF THE USE OF LAND

Research of intercommunication and cooperation is "new products - NT" opens wide possibilities for the exposure of important conformities to law of development of innovations, sources of their origin, factors their qualificatory and corresponding to the socio-economic results. In the modern world of innovation and innovative activity acquire a large value for development of country and for successful activity of business enterprises. Innovations are one of base elements effective strategy and by the important instrument creation and maintenance of competitive edges.